

Mogens Lykketofts 1. maj tale

Taler

Mogens Lykketoft
Fhv. Minister og Formand

Dato

1. maj 2024

Omstændigheder

Lykketoft var inviteret til to møder i 3F Kastrup og Hovedstaden med ønsket om en international tale, der havde vægt på konflikten i Palæstina.

I Danmark har vi et par generationer levet i gode tider med fremgang og velfærd.

Der er lige nu sprækker og revner i velfærden. Uligheden er vokset foruroligende de seneste to årtier.

Men det er meget værre de fleste andre steder. Vi er stadig et af verdens lykkeligste folk, vi har retsstat, vi kender meget lidt til korrupcion.

Det skal vi værne om.

Men det giver os efter min mening også en forpligtelse til at kæmpe for en bedre, fredeligere og mere retfærdig verden.

Danmark har da også traditionelt været i front i kampen for en mere forpligtende international orden, funderet i FN, internationale konventioner og i et anerkendt retssystem under den internationale domstol.

Der var en tid lige efter den kolde krig, hvor vi turde tro, at vi var på rette vej; hvor krig for det meste var fortid, demokrati og menneskerettigheder var på fremmarch, hvor fattigdom sult og sygdom blev effektivt bekæmpet, hvor alle gik adgang til skole og uddannelse.

Endnu i 2015, da jeg var formand for FN's Generalforsamling, kunne de 193 medlemslande enes om de 17 verdensmål for bæredygtig udvikling

Her sammenfattede vi de store mål om bekæmpe fattigdom og ulighed og standse den katastrofale klimaforandring og ødelæggelsen af biodiversiteten, som er resultatet af vores rovdrift på klodens ressourcer.

Den epokegørende klimaftale i Paris, hvor verden omsider satte fælles, forpligtende ambitiøse mål for klimainsatsen.

Nutiden er meget mere dystert.

Demokratiet og frihedsrettigheder er truet ved de kommende valg i verdens mest magtfulde og verdens mest folkerige demokrati – USA og Indien.

Uligheden i magt og økonomi eksploderer i verden. Fattigdom og sult er igen i fremgang.

Indsatsen mod klimakatastrofen er langt fra tilstrækkelig.

Vi er langt inde i en ny oprustningsbølge og nye kolde krige, der tager kræfter fra al fremgang for verdensmål og klimaløsning.

Kina og USA er på kant med hinanden i stedet for at forstå, at netop samvirke mellem dem om fred, økonomisk udvikling og klimaløsning er det vigtigste for, at verden forebygger en tredje verdenskrig ved et uheld i løbet af dette århundrede.

Den russiske diktator Putin fortsætter sin horrible angrebskrig mod Ukraine og truer hele Europas fred og frihed. Han må standses ved sammenhold i Europa og forhåbentlig fortsat bistand fra USA.

Forfærdende krige hærger Afrika og Mellemøsten med massefødsult og ødelæggelse som resultat.

Lige nu er det krigen i Gaza, der samler den største opmærksomhed.

For de fleste mennesker i det globale syd og for mange af os i det rige Vesten er krigen et graverende eksempel på vestlige regerings hykleri og dobbeltmoral, når det gælder om at håndhæve krigens love, respektere fundamentale menneskerettigheder og opretholde en international retsorden. Også når dem, der rammes, ikke er hvide og ikke er vore allierede.

Kampen om retten til det historiske Palæstina er 125 eller i hvert fald 75 år gammel.

FN har i 77 år krævet en to-statsløsning.

Gode mennesker i Israel og Palæstina og i verden omkring har søgt at mægle for at bringe denne løsning på vej.

Men det er altid blevet afsporet af terrorister på den ene eller den anden side.

Resultatet for palæstinenserne har været fordrivelse, besættelse, ydmygelse, fravær af national selvbestemmelse og individuel frihed.

Det var jødiske terrorister, der myrdede FN's første mægler Folke Bernadotte, massakrerede landsbyer som Deir Yassin og i 1995 myrdede den sidste israelske leder, der havde både autoritet og vilje til fred, Yitzhak Rabin.

Det var palæstinensiske terrorister, der i flæng myrdede blandt lødiske civile – senest kulmineret med dødskulten Hamas' forfærdende massakre 7. oktober sidste år, der har nedkaldt en hidtil uset katastrofe over Gazas 2,3 millioner mennesker.

Alle stater har ret til at forsvare sig mod terrorisme.

Men også Israel er medlem af FN og har tilsluttet sig de regler om forbud mod krigsforbrydelser og folkemord, som vi besluttede oven på rædslerne i 2. verdenskrig: Forbud mod terrorkrig.

Israels svar på massakren 7. oktober kan ikke begrundes som selvforsvar, Det er en ubegrænset hævnaktion mod et helt folk, der i forvejen har været indespærret i 17 år i verdens største åbne fængsel – en forarmet og overbefolket storby på størrelse med Langeland, hvor overlevelse afhang af FN's bistand gennem UNRWA, Nu er på godt et halvt år 34.000 dræbt – langt de fleste børn og andre civile. 80.000 sårede – mange invaliderede for livet. 80 pct, af alle boliger og infrastruktur ødelagt. Mangel på vand, mad og medicin og derfor truende hungersnød og sultedød.

Intet sted i verden er på så kort tid blevet slået så mange FN-medarbejdere og så mange journalister ihjel, samtidig med at Israel har søgt at stoppe kommunikation ud af krigszonen.

Netanyahu har – som regeringschef for de værste racister og fascister i en israelsk regering nogen sinde – gjort sig selv til den ubestridt værste terrorist i de 75 års konflikt.

Hvordan bør Danmark reagere:

Vi bør ubetinget stå på civilbefolkningens side.

Vi må derfor insistere på våbenstilstand, som også USA omsider har accepteret som krav fra FN's sikkerhedsråd.

Vi må aktivt i samarbejde med resten af Europa bidrage til bryde de israelske barrierer og levere forsyninger af vand, mad og medicin

Vi bør ubetinget støtte to-stat-løsningen – den svære men eneste tænkelige fredelige løsning, og som alle nu taler for – og som vi skulle have handlet på langt tidligere.

For at presse på for denne løsning bør vi sammen med andre europæiske lande give den palæstinensiske stat diplomatisk anerkendelse.

Vi må ubetinget kræve stop for bosættelser og nye overgreb og fordrivelser på Vestbredden.

Vi må – som USA – sanktionere for at straffe de morderiske bander i det israelske militær og blandt rabiate bosættere, der myrder på palæstinenserne.

Det er også vores ubetingede forpligtelse som medlem af FN og Den internationale Domstol at bakke op og kræve konsekvenser af de afgørelser, der kommer i Sydafrikas sag mod Israel. Det samme gælder afgørelser, der måtte komme om krigsforbrydelser fra den Internationale Straffedomstol. Ved at tilslutte os disse domstole har vi for længst anerkendt deres autoritet.

Vi må skarpt tilbagevise dem, der mener at disse krav er antisemitiske – og at det er forkert at lægge pres på Israel, når de kæmper mod Hamas.

Disse krav og dette pres er nødvendigt i forsøget på at redde Israel fra Netanyahus kurs og hjælpe den jødiske stat til fredelig, langsigtet overlevelse.

Kilde

Manuskript modtaget fra taler

Kildetype

Digitalt manuskript

Tags

1. maj-tale

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/mogens-lykketofts-1-maj-tale-2024>